

Datum
2023-06-08Dnr
66/2023
Er referens
S2023/01375Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
maria.lidstrom@regeringskansliet.se

Större flexibilitet i föräldrapenningen – utökade möjligheter att använda dubbeldagar

IFAU svarar utifrån vårt uppdrag att utvärdera arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen och vår ambition att leverera goda kunskapsunderlag baserade på forskning.

Sammanfattning

IFAU har utifrån forskningsläget ingen uppfattning om antalet dubbeldagar borde öka från 30 till 60 dagar, eller om dagarna ska kunna tas ut under en längre tid.

IFAU anser dock att reformens införande bör knytas till barnets födelsedatum för att möjliggöra en bättre utvärdering. Om fler dubbeldagar leder till att pappor tar ut fler föräldradagar och/eller att mammor får bättre hälsa är en empirisk fråga.

Diskussion

Idag använder en mindre grupp föräldrar dagarna – en fjärdedel av alla föräldrar använder någon dubbeldag och cirka 12 procent använder samtliga 30 dagar (sid. 9).

Eventuella effekter på jämställdhet och kvinnors hälsa

IFAU håller med promemorian om att det finns studier som pekar åt att införandet av de första 30 dubbeldagarna ledde till att en del pappor som inte skulle ha varit hemma alls ändå var föräldralediga (se, till exempel, ISF 2018). IFAU håller däremot inte med om att vi vet att dubbeldagar har positiva effekter för jämställdheten (sid. 8). Vi vet inte hur användandet av dubbeldagar påverkar föräldrarnas arbetsutbud och uppdelning av hushållssysslor. Det finns förvisso studier från Norge som visar att fler reserverade dagar i föräldrapenningen leder till ökad uppdelning av hushållssysslor (Cools m. fl, 2015 och Kotsadam och Finseraas, 2013), men det gäller fler dagar med *ensamansvar* för barnet. Det är inte uppenbart att dessa resultat är relevanta för att bedöma effekterna av fler dagar där båda föräldrarna är hemma tillsammans.

Datum
2023-06-08

IFAU håller med promemorian om att det finns studier som pekar åt att dubbeldagarna har lett till förbättrad hälsa och välmående hos mammorna (sid. 10). Persson och Rossin-Slater (2019) visar att de första 30 dubbeldagarna ledde till att barnafödande mammor fick bättre hälsa. De förklarar den förbättrade hälsan med att nyförlösta mammor hade bättre möjlighet att söka vård för eget behov, en vård de annars avstått från. Det är dock inte uppenbart att möjligheten till ytterligare dubbeldagar skulle leda till samma positiva hälsoeffekter då forskarna visar att dubbeldagar används för vårdbehov några få dagar under de första månaderna efter förlossningen.

Utvärdering av att erbjuda fler dubbeldagar

IFAU håller inte med om att det saknas skäl att knyta rätten till utökad antal dubbeldagar till den tidpunkt då barnet föds (s. 17), utan menar att regeländringen bör knytas till födelsedatum. Med nuvarande förslag är det svårt att finna en kontrollgrupp som kan observeras under samma tidsperiod. Om regeländringen i stället knyts till barnets födelsedatum är det möjligt att effektutvärdera reformen genom att jämföra barn som föds strax före med barn som föds efter regeländringen.

I detta ärende har generaldirektören Maria Hemström Hemmingsson beslutat. Docent Erica Lindahl har varit föredragande.

Maria Hemström Hemmingsson

Referenser

Cools, Sara, Jon H. Fiva, och Lars J. Kirkebøen (2015) "Causal Effects of Paternity Leave on Children and Parents". *The Scandinavian Journal of Economics* 117 (3): 801–28.

Försäkringskassan 2022: "Nyttjandet av dubbeldagar bland förstagångsföräldrar", Försäkringskassan, korta analys 2022:5

ISF 2018: "Dubbeldagar – vissa pappors väg in i föräldrapenningen?", Rapport 2018:13 Inspektionen för socialförsäkringen.

Persson, P. och M. Rossin-Slater (2019) "When dad can stay home: fathers' workplace flexibility and maternal health", NBER WORKING PAPER 25902.

Kotsadam, Andreas, och Henning Finseraas. (2013) "Causal Effects of Parental Leave on Adolescents' Household Work". *Social Forces* 92 (1): 329–51.